

**BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ
FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ**

**2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI GÜZ DÖNEMİ
SAS125 GLOBAL SAĞLIK SİSTEMLERİ DERSİ EĞİTİM PROGRAMI
KİTAPÇIĞI**

Öğr. Gör. Cumhur BABAOĞLU

İÇİNDEKİLER

1. Global Sağlık Sistemleri Dersi

- 1.1. Dersin Tanımı ve Amacı**
- 1.2. Eğitim Modeli**
- 1.3. Dersin Genel Hedefleri**
- 1.4. Dersin Öğrenme Çıktıları**
- 1.5. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri**
- 1.6. Dersin Değerlendirmesi**

2. Haftalık Ders İçeriği

- 2.1. Global Sağlık Sistemleri Dersi Haftalık Ders İçeriği**
- 2.2. Global Sağlık Sistemleri Dersi Haftalık Ders Planı**

3. Global Sağlık Sistemleri Dersi Kaynak Listesi

1. Global Sağlık Sistemleri Dersi

1.1. Dersin Tanımı ve Amacı

Tanım:

Global Sağlık Sistemleri dersi, farklı ülkelerdeki sağlık sistemlerinin yapısını, işleyişini, finansman modellerini ve performanslarını karşılaştırmalı olarak inceleyen bir derstir. Beveridge, Bismarck, Ulusal Sağlık Sigortası ve Özel Sigorta modelleri gibi temel sistem tipleri incelenir. Ayrıca gelişmiş ve gelişmekte olan ülke sağlık sistemleri, küresel sağlık politikaları, DSÖ, Dünya Bankası, OECD gibi uluslararası aktörlerin rolleri, küresel sağlık sorunları ve sağlık politikalarının tarihsel gelişimi ele alınır.

Amaç: Bu dersin amacı, öğrencilere farklı ülkelerin sağlık sistemlerini karşılaştırarak değerlendirme becerisi kazandırmak, sağlık sistemleri arasındaki benzerlik ve farklılıkları analiz etmelerini sağlamak, global sağlık politikaları ve dönüm noktaları hakkında bilgi sahibi olmalarını temin etmektir. Öğrenciler bu sayede hem ulusal hem de uluslararası düzeyde sağlık politikaları geliştirme ve uygulama süreçlerini değerlendirebilecek donanıma sahip olur.

1.2. Eğitim Modeli

Ders, klasik eğitim modeli temelinde yürütülmektedir. Teorik derslerde bilgi aktarımı yapılırken, vaka tartışmaları, karşılaştırmalı ülke analizleri ve grup çalışmalarıyla öğrencilerin eleştirel düşünme ve analitik becerileri geliştirilir. Bloom'un Taksonomisi çerçevesinde bilişsel (bilgi, analiz, değerlendirme), duyuşsal (değer, tutum geliştirme) ve psikomotor (uygulama, problem çözme) öğrenme alanları desteklenmektedir.

1.3. Dersin Genel Hedefleri

- Sağlık sistemlerinin temel kavramlarını ve gelişim süreçlerini öğrenmek.
- Farklı sağlık sistemi modellerini tanımak ve karşılaştırmak.
- Küresel sağlık politikalarının gelişiminde dönüm noktalarını kavramak.
- Uluslararası kuruluşların (DSÖ, OECD, Dünya Bankası) sağlık politikalarındaki rolünü açıklamak.
- Sağlık sistemlerini adalet, erişim, finansman ve sürdürülebilirlik boyutlarıyla değerlendirmek.
- Küresel sağlık sorunlarına yönelik çözüm yaklaşımlarını analiz edebilmek.

1.4. Dersin Öğrenme Çıktıları

1. Sağlık sistemlerinin temel tanımlarını ve modellerini açıklar. *Ölçme Araçları: Ara Sınav, Kısa Sınav, Final Sınavı*
2. Sosyal sigorta, ulusal sağlık sistemi, ulusal sağlık sigortası ve özel sigorta modellerini karşılaştırır. *Ölçme Araçları: Ara Sınav, Kısa Sınav, Final Sınavı*
3. ABD, Kanada, İngiltere, İskandinav ülkeleri ve Türkiye sağlık sistemlerini örneklerle değerlendirir. *Ölçme Araçları: Ara Sınav, Kısa Sınav, Final Sınavı*
4. Gelişmekte olan ülkelerde sağlık sistemlerinin güçlü ve zayıf yönlerini tartışır. *Ölçme Araçları: Ara Sınav, Kısa Sınav, Final Sınavı*
5. DSÖ, Dünya Bankası, OECD gibi küresel aktörlerin sağlık sistemleri üzerindeki etkilerini açıklar. *Ölçme Araçları: Ara Sınav, Kısa Sınav, Final Sınavı*
6. Ottawa, Adelaide, Sundsvall, Jakarta, Meksika ve Bangkok konferanslarını sağlık politikaları açısından yorumlar. *Ölçme Araçları: Ara Sınav, Kısa Sınav, Final Sınavı*
7. Global sağlık sorunlarını (HIV/AIDS, COVID-19, kronik hastalıklar, göç, iklim değişikliği) analiz eder. *Ölçme Araçları: Ara Sınav, Kısa Sınav, Final Sınavı*

1.5. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri

- Anlatım: Temel kavramların aktarılması.
- Soru-Cevap: Öğrenci katılımının artırılması.
- Vaka Analizi: Ülke sağlık sistemleri üzerinden senaryo tartışmaları.
- Karşılaştırmalı Analiz: OECD, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler üzerinden değerlendirme.
- Tartışma: Küresel sağlık politikaları ve aktörlerin etkilerinin eleştirel analizi.
- Görsel Materyal Kullanımı: Grafikler, tablolar, haritalar ve uluslararası raporlar.
- Grup Çalışmaları: Konferans bildirilerinin incelenmesi ve sınıf sunumları..

1.6. Dersin Değerlendirmesi

Dersin değerlendirilmesinde akademik takvimde belirtilen tarihlere uygun olarak Ara Sınav (%30), Kısa Sınav (%20) ve Final Sınavı (%50) uygulanmaktadır. Öğrencilerin başarı durumları yalnızca bu sınavlardan aldıkları puanlar üzerinden değerlendirilmektedir.

2. Haftalık Ders İçeriği

2.1. Global Sağlık Sistemleri Dersi Haftalık Ders İçeriği

Dersin Haftası	İçerik
1	Derse Giriş
2	Sağlık Sistemlerinin Gelişimi
3	Sosyal Sigorta Sistemi
4	Ulusal Sağlık Sistemi
	Ulusal Sağlık Sigortası
	ABD Sağlık Sistemi
5	Kanada Sağlık Sistemi
6	Birleşik Krallık Sağlık Sistemi
7	İskandinav Ülkeleri Sağlık Sistemleri
8	Vize
9	Gelişmekte Olan Ülkelerde Sağlık Sistemleri
10	Sağlığın Teşviki ve Geliştirilmesine Yönelik Dönüm Noktaları
11	Kısa Sınav
12	Türk Sağlık Sistemi-1
13	Türk Sağlık Sistemi-2
14	Türk Sağlık Sistemi-3
15	Final

2.2.Global Sağlık Sistemleri Dersi Haftalık Ders Planı

Hafta	Konu Başlığı	İçerik Özeti	Yöntem
1	Derse Giriş	Dersin amacı ve dersin işleyişi hakkında bilgilendirme	Anlatım
2	Sağlık Sistemlerinin Gelişimi	Tarihsel süreç, Beveridge ve Bismarck modellerinin doğuşu.	Sunum ve tartışma
3	Sosyal Sigorta Sistemi	Almanya kökenli model, işleyişi, güçlü ve zayıf yönleri.	Sunum, tartışma ve vaka çalışması
4	Ulusal Sağlık Sistemi	Vergi temelli finansman, NHS örneği.	Sunum, tartışma
5	Ulusal Sağlık Sigortası	Tek havuzlu finansman, Kanada ve Kore örnekleri.	Sunum ve tartışma
6	ABD Sağlık Sistemi	Çoğulcu yapı, Medicare & Medicaid, Obamacare.	Sunum ve tartışma
7	Kanada Sağlık Sistemi	Tek ödemeli model, eyalet bazlı örgütlenme	Sunum, tartışma ve vaka çalışması
8	Birleşik Krallık Sağlık Sistemi	NHS yapısı, finansman ve hizmet sunumu.	Sunum, tartışma ve vaka çalışması
9	İskandinav Ülkeleri Sağlık Sistemleri	Eşitlikçi ve kapsayıcı modeller.	Sunum, tartışma ve vaka çalışması
10	Vize		Sunum, tartışma ve vaka çalışması
11	Gelişmekte Olan Ülkelerde Sağlık Sistemleri	IMF politikaları, cepten ödemeler,	Sunum, tartışma ve vaka çalışması
12	Sağlığın Teşviki ve Geliştirilmesine Yönelik Dönüm Noktaları	Lalonde Raporu, Alma Ata, Ottawa, Adelaide, Sundsvall, Jakarta, Meksika, Bangkok.	Sunum ve tartışma
13	Kısa Sınav		Sunum ve tartışma
14	Türk Sağlık Sistemi-1	Ülkemiz Sağlık sistemine bir bakış	Tartışma

3. Global Sağlık Sistemleri Dersi Kaynak Listesi

Akbolat, M. (2020). Küreselleşme ve Sağlık Politikaları. Sakarya Yayıncılık.

- Akbulut, Y. (2019). Global Sağlık: Politikalar, Aktörler ve Sorunlar. Ankara: Nobel.

- Bulut, A., & ztrk, H. (2018). Sağlık Sistemleri: Karşılaştırılmalı Analizler. Ankara: Detay Yayıncılık.

- Roemer, M. I. (1993). National Health Systems of the World. Oxford University Press.

- Mossialos, E., Wenzl, M., Osborn, R., & Anderson, C. (2015). International Profiles of Health Care Systems. Commonwealth Fund.

- WHO (1986–2005). Ottawa, Adelaide, Sundsvall, Jakarta, Mexico, Bangkok Bildirgeleri. Dünya Sağlık rgt Yayınları.

- OECD (2015). OECD Health Statistics and Country Reviews. Paris: OECD.

- World Bank (1993). World Development Report: Investing in Health. Washington DC.

- Global Konferanslardan Bildiriler (1986–2005). Sağlığın Teşviki ve Geliştirilmesine Yönelik Dnm Noktaları. Sağlık Bakanlığı Yayınları.

- Sağlık Bakanlığı (2012). Türkiye Sağlık Sistemi Raporu. Ankara.